

URTX

MIQUEL MARTÍ FLORENSA,
FOTÒGRAF

Jaume Espinagosa Marsà
Gener Gonzalvo Bou

MIQUEL MARTÍ FLORENSA,

FOTÒGRAF

Jaume Espinagosa Marsà
Director del Museu Comarcal de l'Urgell, Tàrrrega

Gener Gonzalvo Bou
Director de l'Arxiu Històric Comarcal de Tàrrrega

Miquel Martí Florensa nasqué a la ciutat de Tàrrrega el 30 d'agost de l'any 1895, i va morir a la mateixa ciutat, el 1981. Va estudiar a l'Escola Pia. La influència docent i artística del pare escolapi Carles Perelló l'inclinà cap a la pintura, on s'especialitzà en les tècniques de l'oli i de l'aquarel·la, de la qual fou un notable pintor. Tot amb tot, la seva professió fou la de pintor i decorador de cases. Paral·lelament, des dels anys trenta fins als anys setanta, Miquel Martí va fer de professor de dibuix a l'Escola Pia, i de dibuix artístic a l'Escola d'Arts Aplicades i Oficis Artístics de Tàrrrega.

Miquel Martí fou el pintor i el decorador de les cases pairals de famílies targarines benestants. La seva professió de decorador també abastava la de restauració i decoració de mobiliari.

La seva personalitat oberta li va facilitar el tenir amistat amb artistes com Joan Vila-Puig, Àngel Oliveras, Francesc Marsà, Josep Balcells i Jaume Minguell, entre d'altres, i també amb personalitats del món cultural targarí com Ramon Novell, Magí Escribà o Tomàs Briansó, per posar alguns exemples destacats.

El mes de setembre de 1942 *el Frente de Juventudes* de la Falange local organitzà una exposició d'art targarí. El comitè d'honor el formaven artistes com Antoni Alsina Amils, Ramon Alsina Amils, Francesc Marsà, Àngel Oliveras i Joan Vila-Puig. Els artistes participants, amb paisatges, natures mortes i retrats, foren: Josep Balcells, Pere Barrot, Magí Escribà, Josep M. Llord, Miquel Martí, Jaume Minguell, Baldomer Moncunill, Ramon Novell, Josep Pagès, Josep Perelló i Conrad Sanahuja.

Un cop represes oficialment les classes a l'Escola d'Arts i Oficis (curs 1945-46), Miquel Martí Florensa impartia l'assignatura de dibuix artístic. En aquell curs, a les seves classes, hi assistiren un total de 32 alumnes. A final de curs,

s'atorgaren diversos premis. Un primer, de la Diputació, que aconseguí Jaume Minguell, un segon de l'Ajuntament, per a Lluís Trepà, i un tercer de la delegació sindical, per a Pere Barrot¹.

A mitjans anys seixanta, Miquel Martí engrescà un grup de joves alumnes de l'Escola d'Arts i Oficis per a què anessin a pintar al camp. Els deia que era més interessant anar a pintar al natural, que no pas tancar-se als estudis. Segons la opinió d'algun d'aquests estudiants, Miquel Martí era un bon pedagog, era entenedor i sabia escoltar als alumnes, als quals corregia amablement els seus dibuixos o pintures. Més endavant, ensenyà a casa seva l'art de restaurar mobles antics, a decorar mobles nous, i a dissenyar mobles i espais interiors. En aquestes classes, Miquel Martí influí en joves artistes com Miquel Solé, Montse Sabi, Benjamí Tous, Carmina Castelló, etc. En aquelles sortides al camp de Miquel Martí l'acompanyaven, moltes vegades, Jaume Minguell i el seu fill Josep Minguell que en una edat molt primerenca ja anava a classes de Miquel Martí a l'Escola d'Arts i Oficis.

A més, Miquel Martí Florensa era un bon aficionat a la botànica, i també era un notable bibliòfil. Un lema seu era que "calia disfrutar de no tenir pressa".

Pel que fa a la seva afecció a la fotografia, val a dir que l'any 1920, Miquel Martí Florensa i Antoni Secanell Aparicio² van muntar un estudi fotogràfic a cal Martí. Durant la setmana, Miquel Martí feia fotografies d'estudi, i amb els diners que guanyava, els invertia conjuntament amb el seu soci i amic, fent sortides fotogràfiques. Evidentment, aquest fou un negoci ruïnós, que va durar fins l'any 1925. Tanmateix, al llarg de la seva vida, no abandonà mai la seva afecció per l'art de la fotografia. Sens dubte, el seu llegat fotogràfic és una altra font per a aprofundir i conèixer una part de la història contemporània de Tàrrrega. Bàsicament, la temàtica de les fotografies que

hem seleccionat tracten de paisatges de Tàrraga i comarca, temes del món de la indústria i del comerç targari, detalls de vida quotidiana, retrats d'estudi, algun succés de crònica negra de molt ressò als anys vint, i de manera destacada, la col·lecció de fotografies d'actes commemoratius de l'entrada de les tropes franquistes a Tàrraga.

Gràcies a la generositat de la família Martí aquest llegat, format per centenars de clixés de vidre i de negatius, la ciutat de Tàrraga amplia el seu patrimoni fotogràfic i històric. També hem de fer constar aquí que Jaume Calafell Pueyo ha dut a terme una excel·lent tasca de restauració, selecció i reproducció d'aquest material fotogràfic.

Així mateix, cal esmentar que des del Museu Comarcal de l'Urgell i l'Arxiu Històric Comarcal de Tàrraga es preparà una exposició anomenada *Miquel Martí Florensa, fotògraf*. Aquesta exposició fou seleccionada dins el programa oficial del certamen *Primavera Fotogràfica '98* organitzat pel Servei d'Arts Plàstiques del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya.

Des del Museu Comarcal de l'Urgell i l'Arxiu Històric Comarcal de Tàrraga treballem per a

què cada dia es faci més realitat l'escrit que, sobre Miquel Martí, va publicar Ramon Novell, l'11 de maig de 1968, a les pàgines del setmanari *Nueva Tàrraga*: "L'ostracisme voluntari en què s'ha confinat aquest artista, no vol dir que ens passi inadvertit; ell s'esmuny, però nosaltres tenim la missió de seguir-lo, perquè no ens és donat el dret d'ignorar la seva tasca. La qual s'esmerça en l'ensenyament a l'Escola d'Arts i Oficis, des de la seva fundació, i en el cultiu de les inclinacions vocacionals d'alguns deixebles que s'adhereixen a les seves sessions complementàries d'estudi dels paisatges en plena natura i en la tossuda recerca de valors i qualitats. És una sembradura tenaç i eficacíssima, els fruits de la qual es faran visible un dia o altre. Mentre tant, han estat debades totes les temptatives perquè donés a conèixer el resultat de les seves perquisicions individuals i del seu mestratge. Hem de respectar, però no el podem lloar ni compartir, aquest criteri tancat i impermeable a totes les suggerències. El fet de l'Art és una riquesa a la qual té dret la comunitat, i si tots els artistes se'l reservaven per al seu gaudi personal, no ompliria la finalitat social que té assenyalada. Esperem que qualsevol dia en Martí canviï de parer, com és propi dels assenyats, i ens doni una copiosa i pública mostra del gavalдал d'obres que ell i els seus pupils

**Miquel
Martí Florensa**
al seu estudi de pintor.

deuen tenir acumulades. ¿Que el nostre paisatge no és pictòric? Pregunteu-ho a en Martí i els seus xavals, que després dels anys de

donar-li tombs us diran que estan lluny d'ha-ver-li extret tota la substància.”³

Notes

* Aquest escrit no hauria estat possible sense les informacions facilitades per Josep M. Martí Sanfeliu, Magí Mateu Argelich, Carmina Castelló Seira, Rosa Viladot Novell i Josep Minguell Cardenyas. A tots ells el nostre sincer agraiement.

¹ RATES BRUFAU, Esther; Josep MIQUEL GARCIA: *100 anys de pintura a Tàrraga. Aproximació a l'Escola targarina de Pintura*. Tàrraga 1984, Escola d'Arts Aplicades i Oficis Artístics, pàg. 21.

² Empresari i polític targarí. Fou el primer diputat de la nostra ciutat al Parlament català durant la segona república. L'any 1932 es presentà com a candidat de la Lliga Regionalista. Vegeu *Història gràfica de l'Urgell* i *Història gràfica de Tàrraga*.

³ NOVELL, Ramon: “Els artistes targarins” a *Nueva Tàrraga*, núm. 1.248, 11 de maig de 1968.

1- Vista parcial de Tàrraga

des del Parc de Sant Eloi, durant la nevada de l'any 1932. (Museu Comarcal de l'Urgell i Arxiu Històric Comarcal de Tàrraga)

2- Vista del riu Corb,
al seu pas per Guimerà
(1920-1925).
Es destaca el pont
medieval, i les senyores
fent la bugada.
(Museu Comarcal de
l'Urgell i Arxiu Històric
Comarcal de Tàrrrega)

**3- Vista de la Torre del
Colom, al cosat del
riu Ondara.**
Al fons, s'observa la
vila de la Curullada
(1920-1925).
(Museu Comarcal de
l'Urgell i Arxiu Històric
Comarcal de Tàrrrega)

**4- Demostració d'un
tractor amb rodes
de cals de ferro,
a les rodalies
de Tàrrrega**
(començaments
dels anys 30').
(Museu Comarcal de
l'Urgell i Arxiu Històric
Comarcal de Tàrrrega)

5- Vista de la Farinera

Balcells de Tàrraga

(anys 30'). Avui, aquest edifici d'estil modernista és l'única fàbrica de la ciutat que apareix en les rutes del patrimoni industrial, confeccionades per la Generalitat de Catalunya.

(Museu Comarcal de l'Urgell i Arxiu Històric Comarcal de Tàrraga)

6- Imatge del "Sulfuro" del senyor Castellà.

Aquesta era una fàbrica d'extracció d'oli del pinyol d'oliva (començaments dels anys 20').

Actualment, en aquest indret hi ha les indústries Olis Borges Pont.

(Museu Comarcal de l'Urgell i Arxiu Històric Comarcal de Tàrraga)

7- Imatge

de la benzinera

de Samuel Pereña,

a l'avinguda Catalunya de Tàrraga (començaments dels anys 30').

(Museu Comarcal de l'Urgell i Arxiu Històric Comarcal de Tàrraga)

**8- Dilluns de mercat
al carrer del Carme
de Tàrraga.**

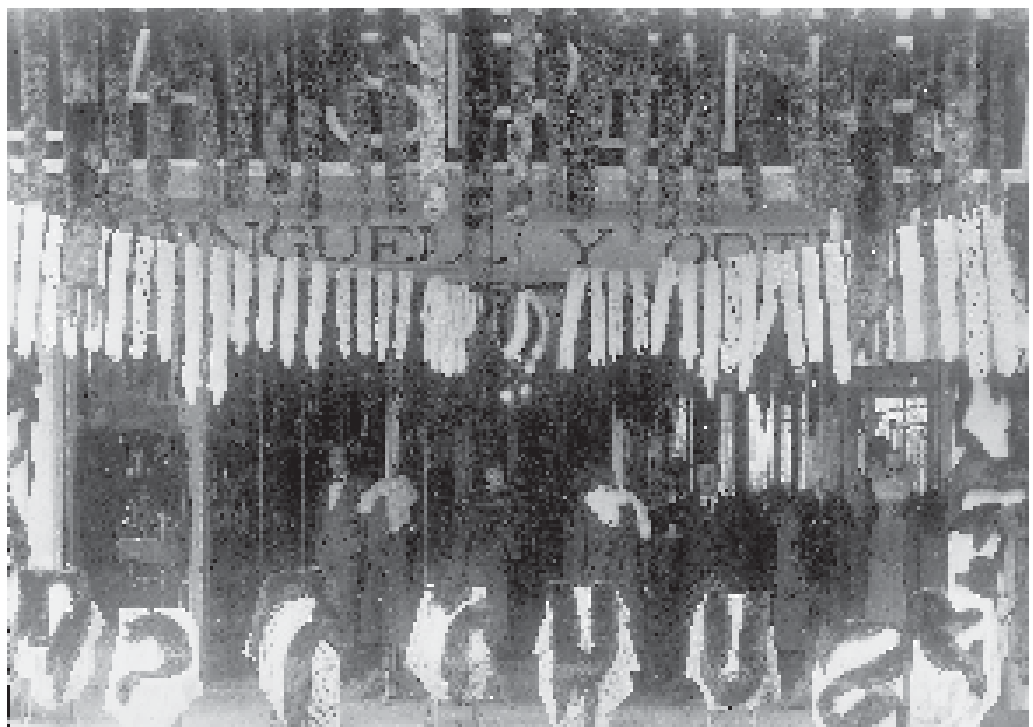
Any 1927. Observeu la parada de verdura davant de la cristalleria de Magí Mateu, i de la botiga "La Saldadora", al primer pis del Palau dels Marquesos de la Floresta. Vegeu les mostres que els botiguers acostumaven a treure davant dels seus establiments. (Museu Comarcal de l'Urgell i Arxiu Històric Comarcal de Tàrraga)

**9- Imatge de la gran
botiga de roba
anomenada "La Sirena",**

propietat dels senyors Minguell i Ortís, sota els porxos del carrer del Carme. Anys 30'. (Museu Comarcal de l'Urgell i Arxiu Històric Comarcal de Tàrraga)

**10- Dos avis prenent el
sol al porxo de les
bodegues "Secanell",**

al Pati de Tàrraga (1920-1925). (Museu Comarcal de l'Urgell i Arxiu Històric Comarcal de Tàrraga)

11- Nen de la casa, al corral de Cal Martí
(1927). (Museu Comarcal de l'Urgell i Arxiu Històric Comarcal de Tàrraga)

12- Grup de cosidores
(1925-1930). (Museu Comarcal de l'Urgell i Arxiu Històric Comarcal de Tàrraga)

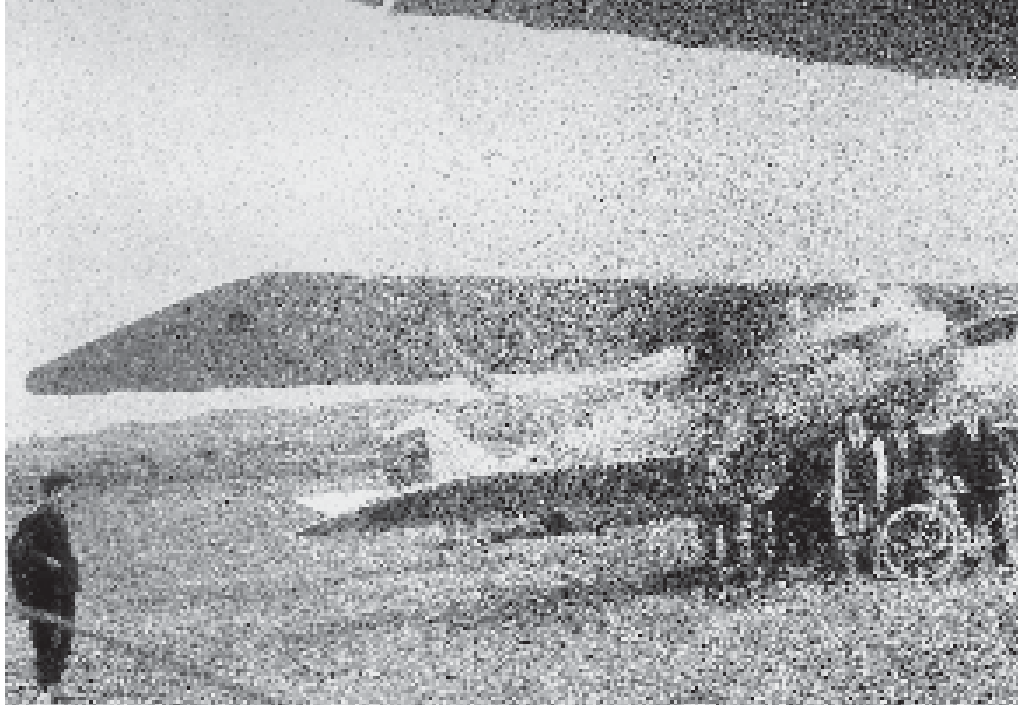
13- Festa Major de setembre
(1925-1930). Imatge de la pujada a Sant Eloi de les autoritats, acompanyats de la banda municipal, del sometent i d'un nombrós públic. (Museu Comarcal de l'Urgell i Arxiu Històric Comarcal de Tàrraga)

14- Arribada a l'estació de ferrocarril de Tàrraga de l'Orfeo Català,
el diumenge dia 9 d'octubre de 1927. (Museu Comarcal de l'Urgell i Arxiu Històric Comarcal de Tàrraga)

**15- Camp d'aviació
de Tàrrega al Mas d'en
Colom (1925-1930)**

(Museu Comarcal de
l'Urgell i Arxiu Històric
Comarcal de Tàrrega)

**16- Imatge
del sometent
de Tàrrega al Pati,**

davant dels antics
pavellons militars
(1925-1930)

(Museu Comarcal de
l'Urgell i Arxiu Històric
Comarcal de Tàrrega)

**17- Imatge
del conegut crim
de la Pobla de Ferran.**

A la imatge, l'assassí -
Josep Marimon- ja
mort al costat dels
guàrdies civils que
instrueixen l'atestat.

El dia 28 de maig de
1928, aquest home
embogit va matar una
dona i nou nens.

Ràpidament s'orga-
nitzaren patrulles del
sometent de Guimerà,
compost per 400
homes, comandats pel
caporal del sometent
de Montblanc i també
patrulles de la guàrdia
civil, per a detenir el
criminal. Al cap de vuit
dies fou trobat i abatut
per un sometenista.

Aquests fets causaren
un fort impacte en
aquestes contrades.
Fins i tot a la premsa
de Madrid s'en féu un
notable ressò. Per
exemple, la revista
"Mundo Gráfico" li
dedicà quatre pàgines,
amb un total de 21
fotografies. Aquesta
revista telefonà al seu
corresponsal a Tàrrega
(Magí Pera, de la
Llibreria Güell), per a
què li enviés informació
i fotografies. En Miquel
Martí fou un dels
reporters gràfics dels
fets. (Museu Comarcal
de l'Urgell i Arxiu
Històric Comarcal
de Tàrrega)

**18- Grup escolar
de la vila d'Anglesola,**
davant de Cal Alzamora
(1925-1930) (Museu
Comarcal de l'Urgell i
Arxiu Històric Comarcal
de Tàrrrega)

**19- Tres artistes
davant el Grup
Escolar de Tàrrrega:**
Joan Vila-Puig, Àngel
Oliveras i Francesc
Marsà. Any 1934.
(Museu Comarcal de
l'Urgell i Arxiu Històric
Comarcal de Tàrrrega)

20- Retrat femení.

Fotografia d'estudi
(1920-1925).
(Museu Comarcal de
l'Urgell i Arxiu Històric
Comarcal de Tàrrrega)

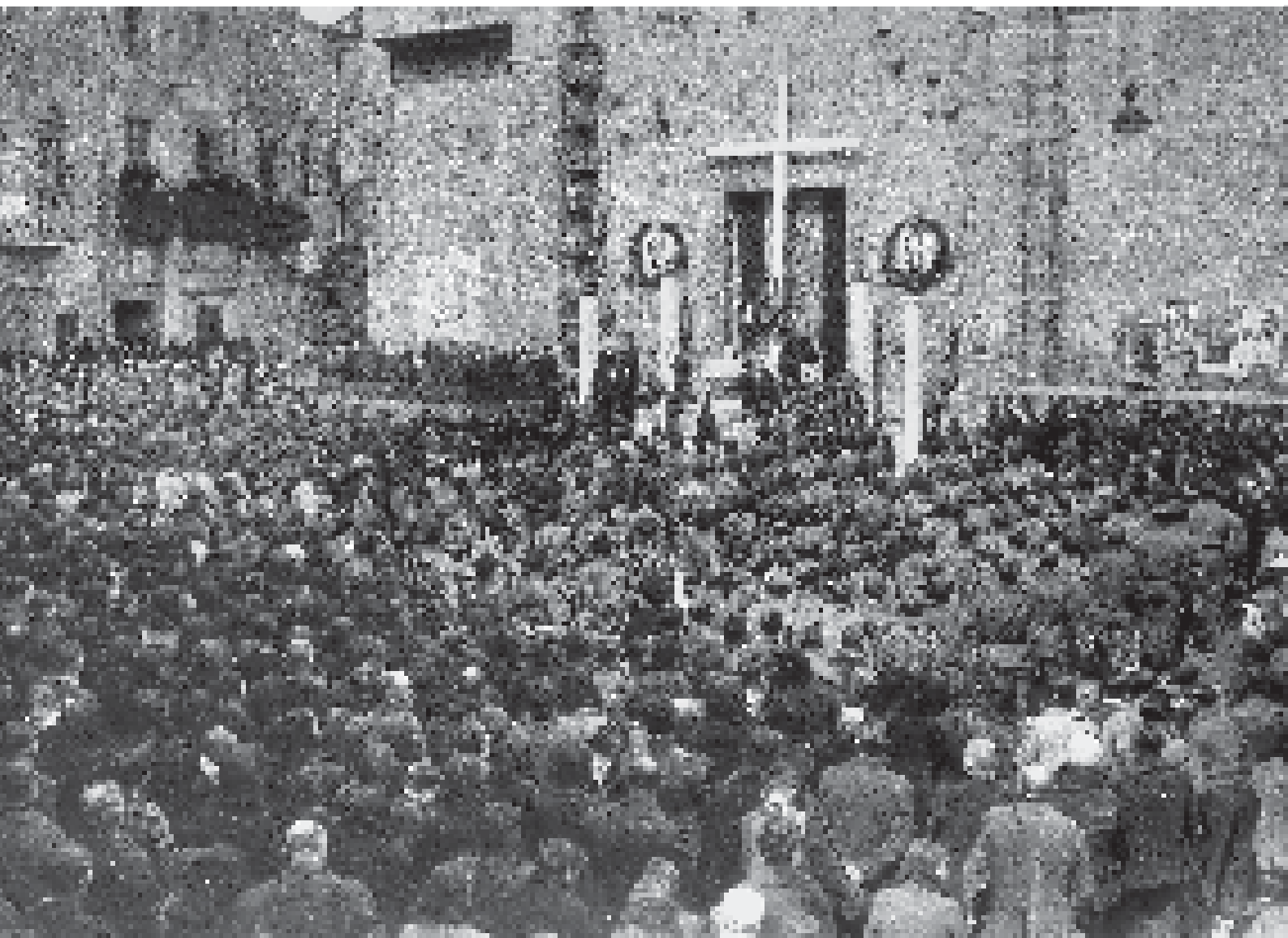
**21- Retrat de primera
comunió.**

Fotografia d'estudi
(1920-1925).
(Museu Comarcal de
l'Urgell i Arxiu Històric
Comarcal de Tàrrrega)

22- Retrat familiar.

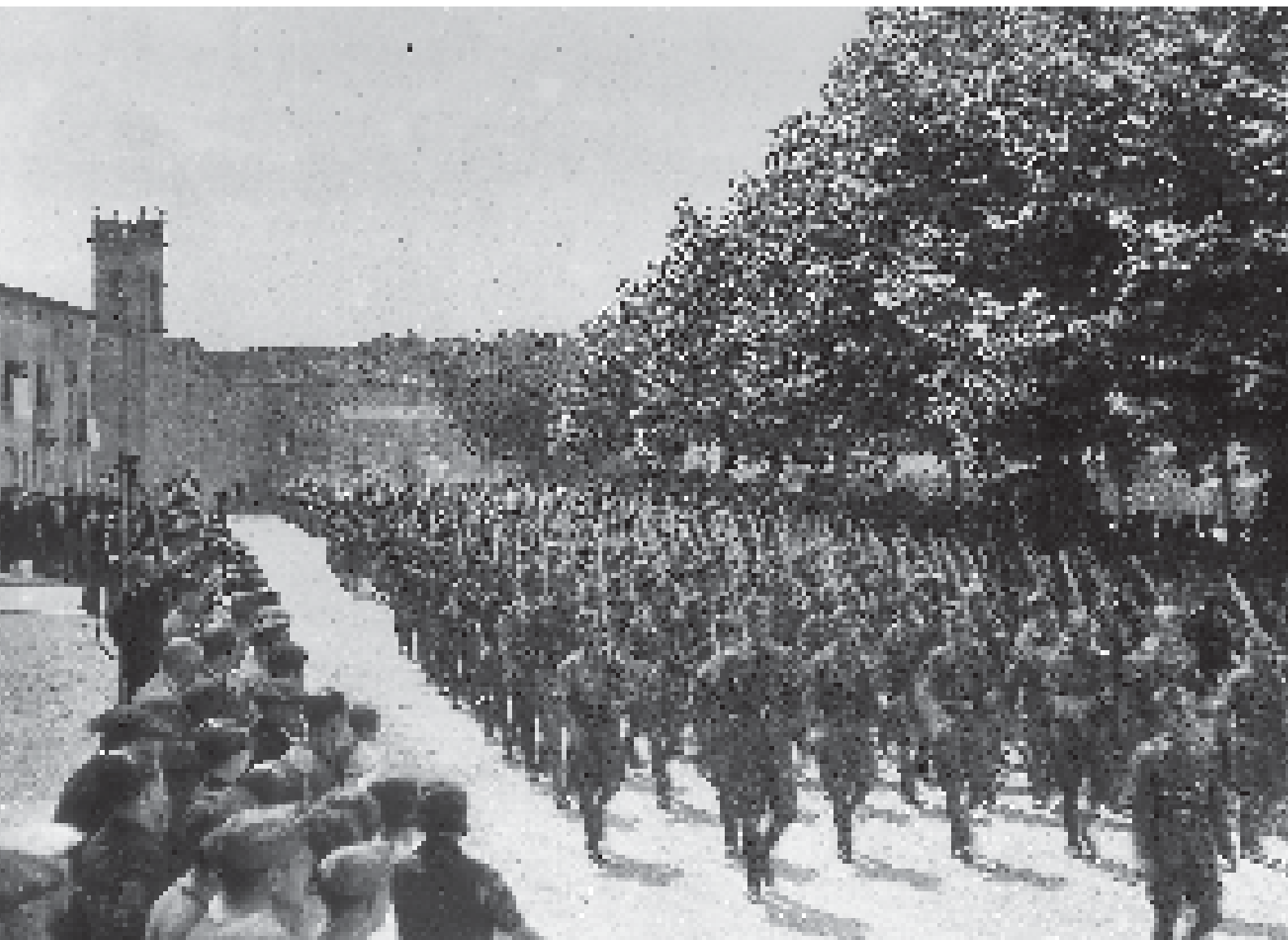
Fotografia d'estudi
(1920-1925).
(Museu Comarcal de
l'Urgell i Arxiu Històric
Comarcal de Tàrrrega)

23- Acte commemoratiu de l'entrada de les tropes franquistes a la ciutat de Tàrraga.

Celebració a la plaça major, davant de la parròquia (gener de 1939).
(Museu Comarcal de l'Urgell i Arxiu Històric Comarcal de Tàrraga)

**24- Desfilada militar
de les tropes
franquistes al Pati de
Tàrraga**
(1939-1940). (Museu
Comarcal de l'Urgell i
Arxiu Històric Comarcal
de Tàrraga)

24- Vista del turó del Castell de Mor des de la Serra de Sant Eloi de Tàrraga.

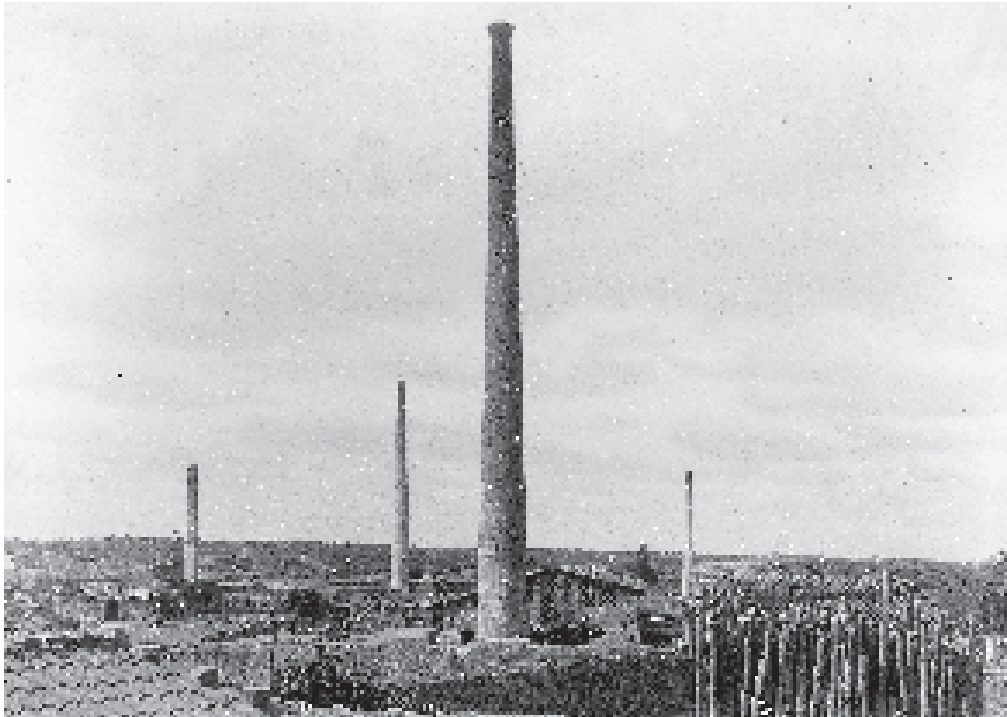
1920-25. (Museu Comarcal de l'Urgell i Arxiu Històric Comarcal de Tàrraga)

25- Vista parcial de Tàrraga des del campanar de l'església parroquial.

Al fons la carretera nacional II en direcció a Lleida. 1920-25.

(Museu Comarcal de l'Urgell i Arxiu Històric Comarcal de Tàrraga)

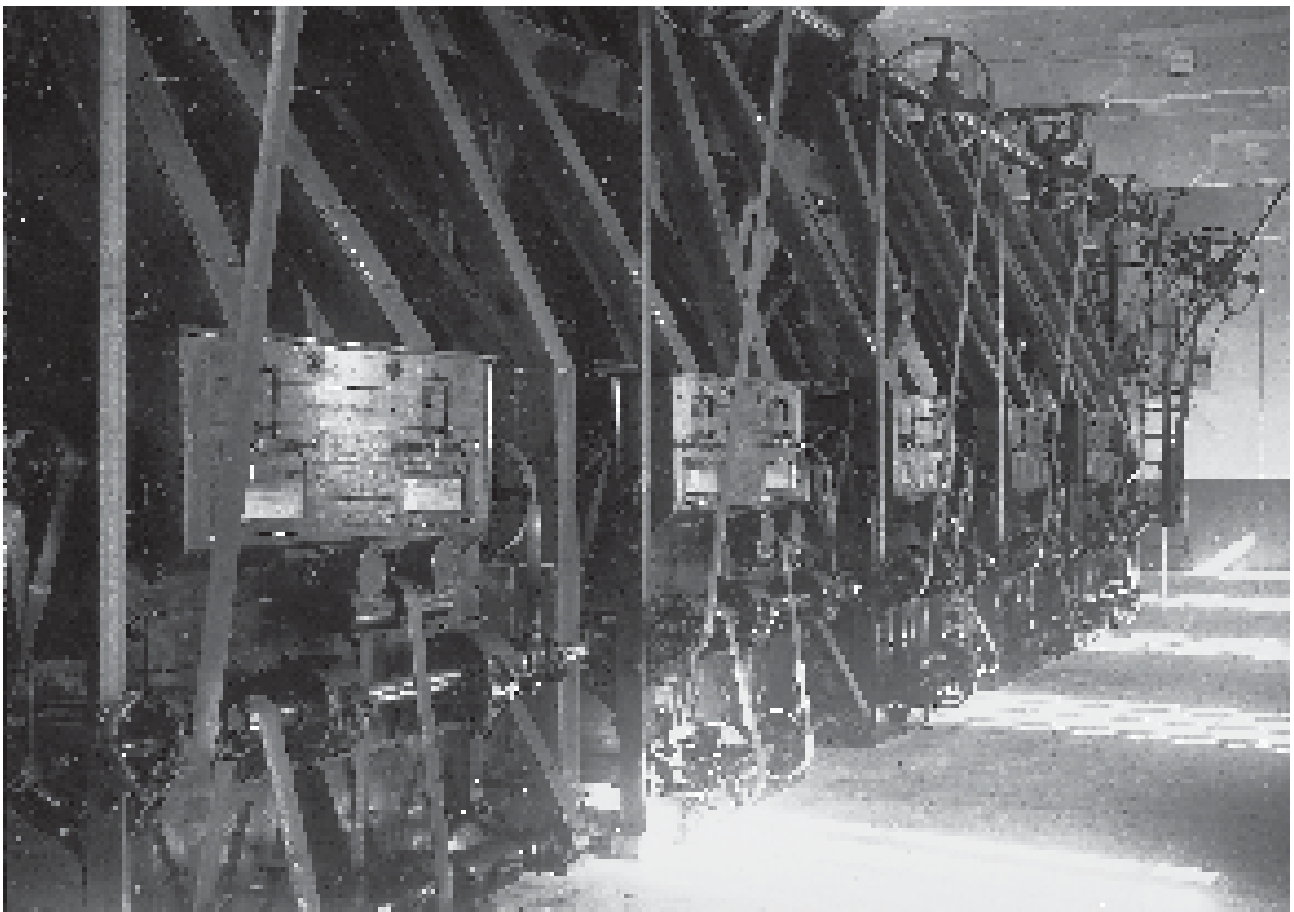

**26. Vista de les
teuleries de Santa
Clara des de la casa
de Miquel Martí al
carrer d'Urgell.**

1920-25. (Museu
Comarcal de l'Urgell i
Arxiu Històric Comarcal
de Tàrraga)

**27. Interior del primer
pis de la farinera
Balcells.**

Anys trenta. (Museu
Comarcal de l'Urgell i
Arxiu Històric Comarcal
de Tàrraga)

**28- Interior del
"sulfuro" del senyor
Castellà.**

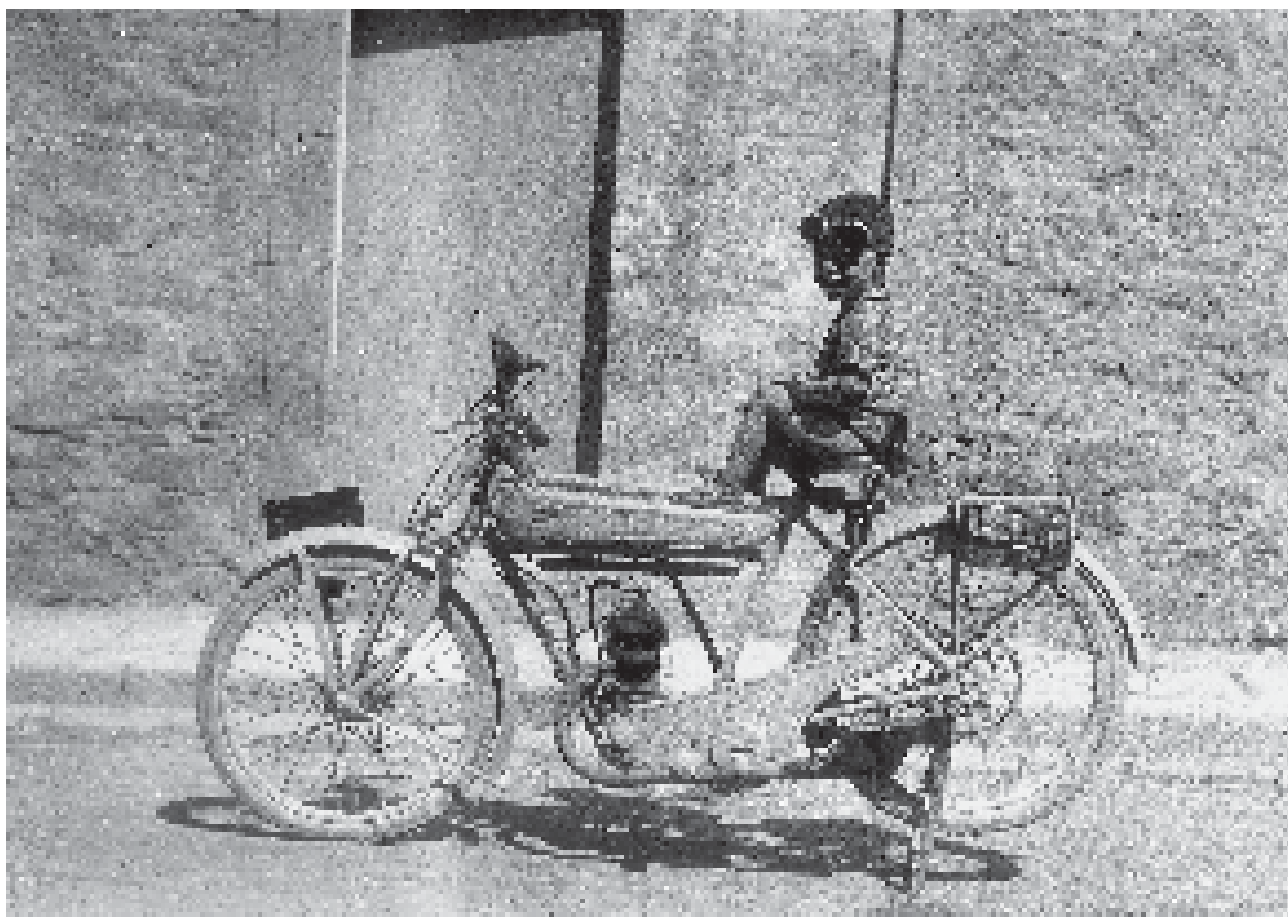
Detall dels dipòsits on
s'emmagatzemaven un
tipus determinats d'olis.
(Museu Comarcal de
l'Urgell i Arxiu Històric
Comarcal de Tàrraga)

**29- Nen al damunt
d'una motocicleta**

Alsyon al carrer d'Urgell
de Tàrraga. Any 1929.
(Museu Comarcal de
l'Urgell i Arxiu Històric
Comarcal de Tàrraga)

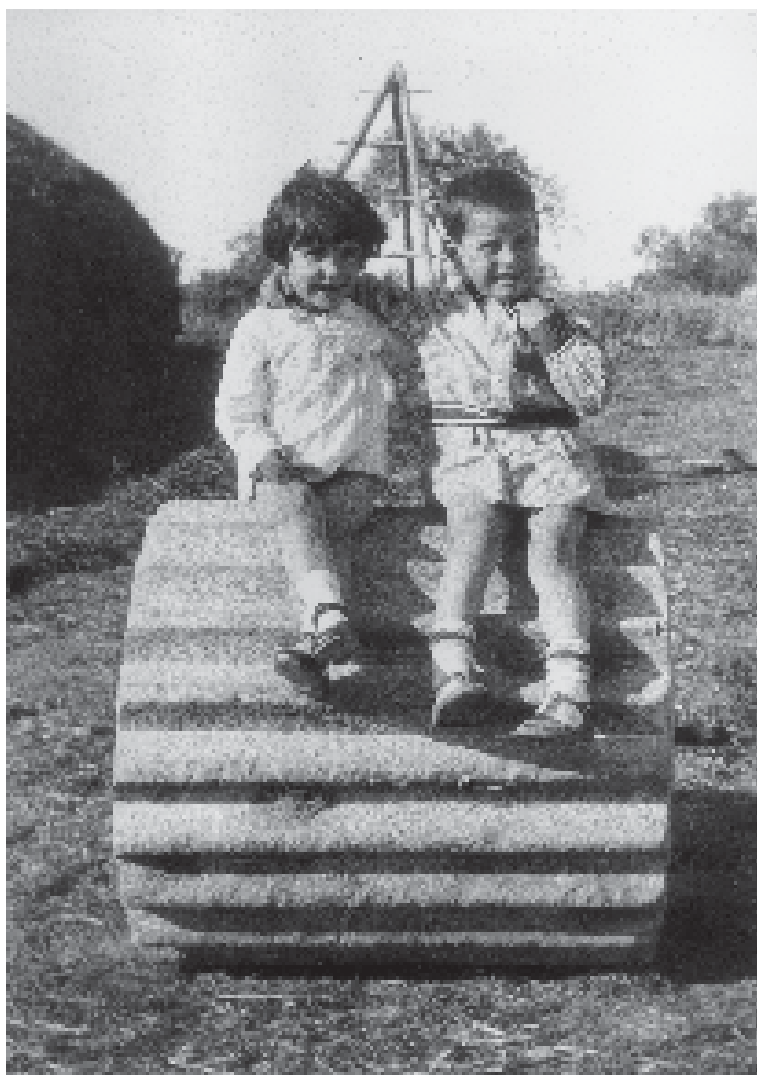
**30- Equilibris
sobre rodes.**

Finals dels anys vint.
(Museu Comarcal de
l'Urgell i Arxiu Històric
Comarcal de Tàrraga)

31- Fent broma amb un cotxe de línia de rodalies.

1925-30. (Museu Comarcal de l'Urgell i Arxiu Històric Comarcal de Tàrraga)

32- Benedicció d'una campana davant l'església parroquial de Tàrraga.

1925-30. (Museu Comarcal de l'Urgell i Arxiu Històric Comarcal de Tàrraga)

33- Vista de l'antiga façana de l'Escola Pia de Tàrraga.

1925-30. (Museu Comarcal de l'Urgell i Arxiu Històric Comarcal de Tàrraga)

34- Dos infants, damunt un rodet de pedra, en una era de la Curullada.

Any 1928. (Museu Comarcal de l'Urgell i Arxiu Històric Comarcal de Tàrraga)

35- Foto de la primera comunió.

1920-25.
(Museu Comarcal de l'Urgell i Arxiu Històric Comarcal de Tàrrrega)

36- Fadri.

Foto d'estudi.
1920-25.
(Museu Comarcal de l'Urgell i Arxiu Històric Comarcal de Tàrrrega)

37- Dues senyores.

Foto d'estudi. 1920-25.
(Museu Comarcal de l'Urgell i Arxiu Històric Comarcal de Tàrrrega)

38- Colla de joves de pícnic a les rodalies de Tàrraga.
1925-30.

(Museu Comarcal de l'Urgell i Arxiu Històric Comarcal de Tàrraga)

39- Grup de joves en el terrat d'una casa de la plaça Major.

davant l'església parroquial de Santa Maria de l'Alba de Tàrraga. 1925-30.

40- Joves banyistes sorpresos.

Els indiscrets fars del cotxe els enfoquen. 1925-30. (Museu Comarcal de l'Urgell i Arxiu Històric Comarcal de Tàrraga.)

41- Un "cabo de la remonta"

i el seu ajudant en plena tasca d'inseminació de la mula a la "parada dels rucs" situada a l'avinguda de Catalunya de Tàrraga. 1925-30. (Museu Comarcal de l'Urgell i Arxiu Històric Comarcal de Tàrraga)

42- Manifestació pública a la plaça Major de Tàrraga amb motiu de l'entrada de les tropes franquistes.

Gener de 1939. (Museu Comarcal de l'Urgell i Arxiu Històric Comarcal de Tàrraga)

43- Actuació a la plaça Major de Tàrraga de les components de l'Agrupació de Danzas Regionales de la Obra Social de Educación y Descanso.

Principis dels anys quaranta. (Museu Comarcal de l'Urgell i Arxiu Històric Comarcal de Tàrraga)

44- Desfilada de la Secció Femenina de la Falange per la plaça del Carme de Tàrraga.

Anys quaranta. (Museu Comarcal de l'Urgell i Arxiu Històric Comarcal de Tàrraga)

